

Številka: 00104-337/2018/5

Datum: 24. 1. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s cenami goriv v Avstriji in Sloveniji

Poslanec Državnega zbora RS Jože Tanko je dne 11. decembra 2018 na Vlado RS (v nadaljnjem besedilu: vlada) naslovil pisno poslansko vprašanje v s cenami naftnih derivatov v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji.

Zanima ga, zakaj se v Sloveniji še vedno regulira cene naftnih derivatov, kako se je gibala povprečna cena naftnih derivatov v Republiki Avstriji v primerjavi s Slovenijo in kateri so vsebinski razlogi za razliko v ceni. V nadaljevanju še sprašuje, koliko ur mora delati delavec s povprečno plačo v Republiki Avstriji in koliko v Sloveniji za rezervoar goriva in kolikšen del življenjskih stroškov predstavljajo izdatki za naftne derivate v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji.

Vlada v nadaljevanju podaja odgovor na poslansko vprašanje poslanca Jožeta Tanka v zvezi s cenami naftnih derivatov v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji.

Najvišje maloprodajne cene neosvinčenega 95 oktanskega bencina in dizla so v Republiki Sloveniji, razen na avtocestah in hitrih cestah, kjer se cene od 9.11.2016 oblikujejo prosto, določene s strani države na podlagi Uredbe o oblikovanju cen določenih naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 64/18) (v nadaljnjem besedilu: uredba). Uredba določa mehanizem oblikovanja cen naftnih derivatov, sestavine, ki jih morajo upoštevati podjetja, ki se ukvarjajo z dejavnostjo prodaje naftnih derivatov (v nadaljnjem besedilu: distributerji), in merila, po katerih se morajo oblikovati cene ali njihove sestavine. Uredba tako določa modelsko ceno goriv, kateri se v skladu z veljavnimi predpisi dodajo vse davčne obremenitve. V skladu z uredbo se za naftne derivate, za katere se določa mehanizem oblikovanja cen, štejeta 95-oktanski neosvinčeni motorni bencin in dizelsko gorivo, medtem ko se cene 98 in več oktanskega motornega bencina in kurilnega olja od 9.4.2016 oblikujejo prosto na trgu.

Vlada se je odločila za postopno deregulacijo cen naftnih derivatov, zato da bi lažje spremljala učinke delne regulacije in se potem na podlagi analiz učinkov delne deregulacije cen naftnih derivatov, odločila za nadaljnje korake oziroma popolno deregulacijo cen vseh naftnih derivatov.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju: MGRT) na podlagi uredbe izračuna modelsko ceno posameznega naftnega derivata, drobnoprodajna cena pa se oblikuje na podlagi določitve višine trošarine in ostalih davčnih obremenitev. Drobnoprodajna cena posameznega naftnega derivata je sestavljena iz prodajne cene brez dajatev, CO₂ dajatve, dodatka za zagotavljanje prihrankov energije (prispevek URE), prispevka za zagotavljanje

podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije (prispevek OVE), trošarine in DDV.

Značilnost obstoječega modela oblikovanja cen tekočih goriv je, da vključuje elemente cen borznih kotacij, ki se dnevno spreminjajo, kar predstavlja variabilni del modela. Vključuje tudi relativno fiksne elemente, med katere sodita članarina Zavodu za blagovne rezerve RS in pa marža, ki ju določa Vlada RS.

Višina marže je za regulirani neosvinčeni 95 oktanski bencin in dizel, na območju izven avtocest in hitrih cest, v uredbi predpisana v absolutnem znesku in trenutno po veljavni uredbi za 95-oktanski neosvinčeni motorni bencin znaša 0,08701 EUR/liter, za dizel pa 0,08158 EUR/liter. Marže distributerjev predstavljajo le manjši del v celotni strukturi cene naftnih derivatov (okoli 6 odstotkov), medtem ko nabavna cena na svetovnem trgu skupaj z dajatvami predstavlja okoli 90 odstotkov maloprodajne cene.

Cene goriv pred davki se v Sloveniji gibljejo podobno kot v sosednjih državah EU. V ozadju je vezava cen goriv v Sloveniji in državah EU na skupni ti. Platts faktor (PLATTS European Marketscan). Mednarodna primerjava cen naftnih derivatov pred davki in maržami trgovcev kaže, da so cene goriv v Sloveniji konsistentno najnižje tako glede na sosednje države, kot tudi na povprečje EU. Dejstvo, da v zadnjih letih naše maloprodajne cene niso več najnižje, gre pripisati dvigu trošarin in davka na dodano vrednost ter uvedbi nove dajatve (prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji elektrike) in povišanju dodatka za zagotavljanje prihrankov energije. Pregled marž pa je pokazal, da se Slovenija uvršča v skupino držav, ki ima najnižje marže (Vir: Oil Bulletin, PLATTS European Marketscan in preračuni PETROL d.d.). Vlada RS cene goriv v posameznih državah članicah EU ne spremlja podrobno.

Vsebinski razlogi za razliko v ceni naftnih derivatov v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji so v različni višini davkov in prispevkov, kot tudi v različni višini marž naftnih distributerjev. V Republiki Sloveniji so marže določene s strani države, medtem ko se cene naftnih derivatov v Republiki Avstriji oblikujejo prosto na trgu in naftni distributerji sami določajo višino marže. Tako so v Republiki Avstriji marže na naftne derivate precej višje na avtocestah, zato so tudi maloprodajne cene naftnih derivatov v Republiki Avstriji precej višje na bencinskih servisih na avtocestah kot na bencinskih servisih izven avtocest in hitrih cest.

Statistični Urad Republike Slovenije in Eurostat objavljata podatke o deležu izdatkov namenjenih za nakupe proizvodov in storitev za osebna vozila v celotni potrošnji gospodinjstev. Ti izdatki poleg nakupa motornih goriv vključujejo tudi nekatere storitve v povezavi z osebnimi vozili (npr. vzdrževanje, nakupi rezervnih delov, parkirnine, cestnine, mostnine, rent-a-car itd.). Zaradi nenehnega spreminjanja cen naftnih derivatov, tako v Republiki Sloveniji kot tudi v Republiki Avstriji, Vlada RS ne razpolaga z relevantnim podatkom o tem, koliko ur mora delati delavec s povprečno plačo v Republiki Avstriji in koliko v Sloveniji za rezervoar goriva. Delež izdatkov, namenjenih za nakupe proizvodov in storitev (torej motornih goriv in storitev), je v Sloveniji precej višji kot v Avstriji. To je lahko posledica višjih cen goriv zaradi višjih trošarin in višje stopnje DDV ali pa tudi večje količine porabljenega goriva v osebnih vozilih, katerih raba v potniškem prometu je tudi zaradi razpršene poselitve pri nas nadpovprečno visoka.

Tabela: Delež izdatkov za nakupe proizvodov in storitev za osebna vozila v končni potrošnji gospodinjstev po domačem konceptu v %.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EU	6,9	6,5	6,7	7,1	7,1	6,9	6,8	6,4	6,3	6,5
Austrija	7,3	6,7	7,2	7,4	7,4	7,2	6,8	6,4	6,3	6,4
Slovenija	8,7	9,0	9,8	9,9	11,4	11,6	12,0	10,9	10,8	10,6

Vir: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj